

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-143

20 KASIM
DÜNYA ÇOCUK GÜNÜ

Bir ülkenin kanunları yetişkinlik dönemi için yasal yaş belirlemediği sürece 18 yaşın altındaki bireyler *çocuk* olarak tanımlanır.¹ Çocuğun kişiliğinin tam ve uyumlu olarak gelişebilmesi için mutluluk, sevgi ve anlayış ortamı içindeki bir ailede yetişmesi gereklidir.

Dünya nüfusunun yaklaşık 2,2 milyarını çocuklar oluşturmaktadır. UNICEF tarafından yayınlanan rapora göre, bugünkü eğilimler devam ettikçe ve dünyadaki en dezavantajlı konumda yer alan çocukların durumuna daha fazla odaklanılmaması durumunda; Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri için belirlenen 2030 yılına kadar çoğu önlenemez olan hastalıklar nedeni ile 69 milyon çocuk hayatını kaybetmiş, 167 milyon çocuk yoksulluk içinde yaşıyor ve 750 milyon kadın da henüz çocuk yaşta evlenmiş olacaktır. Raporda, eşitsizliklerin kaçınılmaz olmamakla birlikte aşılmaz olmadığı da savunulmaktadır. En güç durumdaki çocuklarla ilgili daha iyi veriler, çocukların karşılaştıkları sorunlara entegre çözümler, eski sorunların yenilikçi yollardan ele alınması, daha eşitlikçi yatırımlar ve toplulukların süreçlere daha fazla katılımı gibi önlemlerin çocuklar için daha eşit bir ortam yaratacağına vurgu yapılmıştır.²

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 14 Aralık 1954 tarihinde tüm dünyadaki çocukların kardeşliğini gözetmek ve refahını artırmak amacıyla faaliyetler düzenleneceği 20 Kasım gününü Dünya Çocuk Günü (*Universal Children's Day*) olarak tüm ülkelere önermiştir.³ Bu günün yıldönümü olan 20 Kasım 1959'da Çocuk Hakları Bildirgesi, 20 Kasım 1989'da da çocuğun yaşama ve gelişme hakkının sağlanması, çocuğun öncelikli yararı, çocuğun katılımı (görüşünün alınması), çocuğa karşı ayrımcılığın önlenmesi yönünde temel kriterleri ortaya koyan ve çocukların esenliğine yönelik bir sözleşme olan Çocuk Hakları Sözleşmesi kabul edilmiştir.⁴

Tarihte en fazla ülkenin onayladığı insan hakları belgesi olan bu sözleşme çocukların yaşam hakkı dahil olmak üzere birçok haklarını ortaya koymaktadır. Sağlık, eğitim ve aile-yaşam hakkının yanı sıra onları şiddetten korumak, ayrımcılıktan korumak, seslerini duyurabilmek ve en iyi koşullarda var olabilmelerinin önündeki engelleri kaldırmayı hedeflemiştir. Sözleşmenin temel amacı; tüm ülkelerde evrensel çocuk gününü kutlamak ve sürekli diyalog ve eylemler aracılığıyla çocuklar için dünyada yaşam dostu bir ortam oluşturmaktır.⁵

¹[Internet] https://unicef.org/crc/files/Guiding_Principles.pdf Erişim:11.11.2016.

²[Internet] <http://www.unicefturk.org/yazi/unicef-dunyanin-en-dezavantajli-cocuklarini-yoksulluk-egitimsizlik-ve-erken-olumler-bekliyor> Erişim:14.11.2016.

³[Internet] <http://www.un.org/fr/events/childrenday/>. Erişim:14.11.2016.

⁴ [Internet] http://www.cocukvakfi.org.tr/resource/pdf/Raporlar/4yenibinyilin_dunya_cocuklari_raporu.pdf Erişim:11.11.2016.

⁵ [Internet] <http://www.un.org/en/events/childrenday/> Erişim:11.11.2016.

Anneler-babalar, öğretmenler, hemşire-doktorlar, hükümet liderleri ve sivil toplum kuruluşları Dünya Çocuk Günü için kutlamalarda önemli bir pozisyonundadır ve yer almalıdır.⁶ 2000 yılı kalkınma hedeflerinde; HIV/AIDS'den korunma için 2015'e kadar birincil korunmaların sağlanması amaçlanmıştır. Burada öncelik çocuklara verilmiştir. UNICEF'in dikkat çektiği bir diğer konu da 8 hedefin 6'sının çocukları da ilgilendirdiğidir. Tavsiye edilen, tüm ülkelerde çocuk hakları hakkında farkındalığı artıracak çalışmaların yapılması ve bunun dünya geneline yayılmasıdır.

Dünya Çocuk Günü'nün birçok ülke tarafından her yıl 20 Kasım'da kutlanması amaçlanmıştır. Ancak bazı ülkeler bugün için farklı tarihler belirlemişlerdir. Örneğin; Avustralya Ekim ayının dördüncü çarşamba günü, Hindistan 14 Kasım gününde kutlanmaktadır. Amerika'da ise Ulusal Çocuk Günü olarak haziranın ayının ilk pazar günü kutlanmaktadır.⁷

Tüm çocukların hakları olmasına rağmen, bazen onların bu hakları anlaması ve kullanmasının önünde büyük engeller bulunmaktadır. Örneğin, tüm çocukların her türlü şiddete karşı korunma hakkı vardır. Ancak her gün pek çok çocuk evde, okulda veya bulundukları topluluklarda şiddete tanıklık etmekte veya şiddet görmektedir. Her çocuğun, kendi yaşamı hakkında kararlar verilirken fikirlerinin dinlenmesi ve ciddiye alınması hakkı vardır. Ancak pek çok yetişkin, çocukların yaşamlarında karşılaşılabilecekleri sorunları çözmek üzere en iyi yolu bulmaları için onların görüşlerini dinlemeye zaman ayırmamakta veya onlarla işbirliği yapmamaktadır. Hükümetler, yetişkinler ve çocukların bu engellerin üstesinden gelmek için birlikte çalışmaları gerekmektedir. Böylelikle çocuklar haklarını yaşayabilecekler ve potansiyellerini en iyi şekilde gerçekleştirebileceklerdir.⁸¹⁰

Her yıl 20 Kasım tarihinde düzenlenen etkinliklerle,yarınımız olan çocuklarımızla ilgili bir farkındalık oluşturmak hedeflenmektedir.

⁶ [Internet] https://www.unicef.org/malaysia/childrights_universal-childrens-day.html Erişim:14.11.2016.

⁷ [Internet] http://collections.internetmemory.org/haeu/content/20160313172652/http://eeas.europa.eu/top_stories/2012/201112_childrensday_en.htm Erişim:14.11.2016.

⁸ [Internet] <http://www.unicefturk.org/yazi/cocuklar-icin-bilgi> Erişim:17.11.2016.